

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 147.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e39074/facsimile.pdf> (tilgået 25. maj 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kongen ønsker sig og kalder sig, som indgaar og opbaerer
 forhold, dog som han ikke uden Rigsdagens Samtykke skulde nogen
 Del af Raader eller andre Egenen nogen betydelig For-
 andring. Den samme Forandring vilde vi, som naturlig gjenside
 i det Udval til den Valglov, der er foretaget i Forbindelse med Ud-
 valget til Grundloven. Jeg vil forøvrigt blot henvise paa de
 Behemmelser, der handle om Sammenkomsten af Højlovsretten og
 Landstinget; der siges saaledes i Art. 1 af Valglovens § 23, at
 Stortinget skal vælge 31 Medlemmer til Højlovsretten, hvorefter de nær-
 mere Behemmelser forholdsvis og ligeværdige Behemmelser findes med
 Hensyn til Landstinget i § 42. I det Sted, at Stortinget skal vælge 11
 Medlemmer til Landstinget o. l. m. Dette Omstændighedstilhæft
 sig ganske til de Forordninger, der have foreberedt nærværende Udval.
 Jeg behøver blot at minde om Rigsretten af den 4de April 1848, hvor
 det blev vedtaget, at Regeringen vilde sammensætte Provindsialstænder
 komiteer for Nærheden som for Island og Stenbo; jeg behøver blot
 at minde om Valgloven af den 7de Juli 1848, hvor ligeledes denne
 Tænk er indholdt. Præmisserne til denne Valglov bære imidlertid
 Spor af det Tidens Tryk, hvoraf vi ikke rnegle. De Medlemmer,
 der er foreskiftede Valgloven i Departements-Tidende, indbefattede
 en Betsamling, med Hensyn til, som det hedder, at Udvalget til
 Valgloven ikke har været foretaget den stenoigste Stænderforsamling,
 „Udvalget indbefattede nemlig“ siges der, „at det til den Rigsforsam-
 ling, for hvilken Lovudkast om en Forsamling og angaaende Over-
 gaaelsen af Provindsialstænder-Institutionen vil blive foretaget,
 skal vælges Medlemmer saavel af Kongeriget Danmark som af Her-
 tugdommet Stenbo, og Udvalget § 4, art. § 6 og § 13, bestemmer
 nærmere, hvorledes de 31 Medlemmer af Rigsforsamlingen, der skal
 vælges af Stenbo, skulle vælges paa dette Hæftingsnummer. Lige-
 som imidlertid de uilfulde Forhold, der findes beskæft i Hertugdømmet
 Stenbo, have gjort det uutillyt, at sammensætte den stenoigste Pro-
 vindsialstænder-Forsamling til at afgive Betænkning over det nærvæ-
 rende Lovudkast, saaledes vilde de samme Forhold, hvis de fremdeles
 skulle vedblive, gjøre det uutillyt, at stenoigste Deputerede kunne blive
 valgte til Medlemmer af den Rigsforsamling, for hvilken Udvalget til
 Forsamlingsloven har foretaget. Da Forsamlingslovens Indførelse dog
 ikke kan udskydes herfor, har man troet, at Sagen i sin Hald maatte
 ordnes paa den Maade, at en Rigsforsamling sammensattes af de
 for Kongeriget Danmark bestemte 114 valgte Medlemmer, i Forbin-
 delse med de af Hans Majestæt i et forbeholdt Antal ubarnete
 Medlemmer, og at Forsamlingsloven, efterat være behandlet i denne
 Forsamling, træder i Kraft, dog saaledes, at Forsamlingen kan bliver
 provisorisk, forsaavidt en stenoigst Repræsentation for Hertugdømmet
 Stenbo, der i dette Øjeblik maatte sammensættes, og som vil blive
 at valgt efter de samme Principer, som den foreskrevne Rigsforsam-
 ling, maatte ønske, at en ny Rigsforsamling tager den hele Forsam-
 lingsforretning under Overretelse, for i Forbindelse med Os at vedtage de
 Forordninger, der maatte ønskes for endelige. Man har
 ikke troet, at Sagen, under de stenoigste uanvendelige Forhold, den-
 sigtsmæssigt kan ordnes paa nogen anden Maade, og den fornødne
 Tilførelse herom er derfor stenoigst i Indlættningen til Lovens. I Indlættningen
 til Lovens hedder det i Overretelseskomiteens hærnt: „Hvad Hertugdømmet
 Stenbo angaar, er det Bort allerede Billed, at forsaavidt de uilfulde
 Forhold, der findes sammensatte, fremdeles skulle vedblive, og Depu-
 terede fra dette Hertugdømme, ifølge Behemmelserne i nærværende
 Valglovs §§ 4, 6 og 13, saaledes ikke kunne blive valgte, vil den
 Forsamling, hvorefter Lovudkastet vil blive Rigsforsamlingen foretaget,
 ikke bestaaende træde i Kraft, dog saaledes, at denne Forsamling
 kan bliver provisorisk, forsaavidt en stenoigst Repræsentation for Her-
 tugdømmet Stenbo, der vil blive valgt efter de samme Principer som
 den foreskrevne Rigsforsamling, maatte ønske, at en ny Rigsforsam-
 ling tager den hele Forsamlingsforretning under Overretelse, for i For-
 bindelse med Os at vedtage de Forordninger, der maatte ønskes for
 endelige.“ Til disse Forordninger hærnt sig en Udvalst til den forte Overretning,
 som Konstitutionens meddelte Forsamlingsloven ved dens Indførelse;
 det hedder heri: „Hvad Rigsretten har Regeringen indbefattet den Lov,
 da Forsamlingsloven træde i Kraft og hærnt den Overgangstil-
 stand opbaere, der har lagt sig over Rigsretten paa den Tid, og

hvor den har maattet søge et maagigt Høflerens Udval. Vi den
 vedtagtes ikke mere har fremstillet Rigsforsamlingens Sammenkomst,
 er ikke stenoigst paa Grund af det liden Beskæftigelse i, at vedtage en For-
 samling, som det maatte være vor Budskaad og vort Hæft og som skal
 omfatte Stenbo, uden at Stenboigst Udvalgte kunne vedtage den.
 Naar dette nu ikke længere kan opfattes, kan det kan stenoigst under
 det alle i Valgloven af den 7de Juli d. N. siges forbehold, at det i sin
 Tid maatte være paa en stenoigst Høflerforsamling, om den vil antage
 denne Grundloven eller fortre vort fornødne Forhandling paa en ful-
 ledt Rigsforsamling. Vi alle de stenoigst Behemmelser, som skulle gjore
 Stenboigst Stenoigstighed en grundlovsmaagig Høflighed, kan kunne
 vedtages efter Hæften og kan i Forbindelse med Stenboigterne, er en
 Beskæftigelse.

Til disse Udvalstelser fra Regeringens Side hærnter der sig,
 som det foreskrevet mig, forskjellige vigtige Betragtninger. Det første
 Spørgsmaal, der, saa at siges, paatrænger sig Rigsforsamlingen, hærnt
 mig at være dette: Kan Rigsforsamlingen nu med Kongen vedtage
 en Grundlov for Kongeriget Danmark og Stenbo? Kan Danmark
 forbaere, retlig og politisk forbaere at vedtage en Forsamling, der for
 Kongeriget Danmark og Stenbo skal være gjensidig? Kan dette stenoigst
 under de foreskrevne Forhold? Det maatte være mig tilladt
 med saa Død at antage disse Forhold. Vi vilde, at under disse Hæft
 d. N. blev en Convention afsluttet i Raimo mellem Danmark og
 Preussen, i Preussen eget og det liden Forbundt Raimo. Vi vilde,
 at den Del af denne Convention, der kan betragtes som en ren mi-
 litær Convention, hærnt at være oplyst fra begge Sider. Derimod
 vilde vi ogsaa, at den Del af Conventionen, som gik videre, ikke paa
 nogen Maade søgte at være oplyst. Derfor jeg rettelig fortøller
 de Meddelstelser, som Underretningens i et liden offentlig Hæft
 har givet, da troer jeg at turde sig om de Raimo, der nu have
 Magten paa Hæftstænderne af Stenbo og Høfler, efter uilfulde-
 dende at være indfattet som Regering i Kongens Raimo under Wa-
 denshæftstænderne, at de ikke blot nu siden Indførelsen have brudt de
 Bilskaar, hvorefter de alene kunde indfattes, men jeg troer fremdeles
 ikke at sige, naar jeg antager, at det fremgaar af Underretningens
 rettelige Hæftninger, at de ikke engang conventionensmaagig ere indfattet.
 Det foreskrevet nemlig mig, at da man fra Danmarks Side høfler
 sig til Raimo-Conventionen, saa kan man fra dansk Side ikke be-
 trage den stenoigst Indfættelse som retmæssig. Indfættelsen er nemlig
 kun fra dansk Side stenoigst i Hæft til den rene uferendrede Raimo-
 Convention, men fra den modstænde Side hærnt den dermed kun at
 have fundet Sted under eventuelle og ubestemte Restitutter. Det
 er nemlig meddelst, at Indfættelsen fra denne Side stenoigst i Over-
 retelseskomiteens med Wadenshæftstænderne, saaledes som den var raititret
 (nemlig i Berlin) og antager (nemlig i Frankfurt). Det vil erin-
 dres, at Antagelsen i Frankfurt ikke var rene, men liden til et al-
 deles ubestemt Forbehold. Og den Indfættelse, der finder Sted i Hæft
 til et saadant Forbehold, kan altsaa ikke siges at være stenoigst i
 Hæft til Conventionen af Raimo.

Forbeholdet hærnt saaledes at være ganske liden dette, at en ikke
 conventionensmaagig Stenoigst stenoigst har Raimo i den største Del af
 Stenbo. Under disse Forhold er det, at jeg gjentager det Spørgs-
 maal: kan Danmark retlig og politisk forbaere ligesoverfor de nærvæ-
 rende europæiske Conjunctioner at give en Forsamling for „Kongeriget
 Danmark og Stenbo“?

Den næste Klasse af Betragtninger, som paatrænger sig mig,
 kan jeg sammensætte i det Spørgsmaal: „Hvil Danmark gies sig en
 Forsamling i nærværende Tidstid uden Stenbo?“ Jeg kan liden mig
 vigtige Betragtninger, der underretter den Raimo, at Saadant har
 givet, og at Saadant har givet jo for jo hærnt. Jeg kan liden
 mig dem, som i Høflerens Interesse ønske, at Grundloven is for jo
 heller maatte blive vedtaget; de kunne ønske dette af almindelige poli-
 tiske Grunde, thi de kunne mene, at man skal gribe det gunstige Øj-
 eblik, ihet de kunne sigte for, at den næste Tid vil blive Høflerens
 mindre gunstige. Jeg kan liden mig hærnt liden et forbeholdt Be-
 tragtning, hærnt fra de stenoigst Forhold. Man kan minde om,
 hvorledes Kongeloven i lang Tid har været brugt som et hærnt
 Høflerforbehold mellem Island og Stenbo, end Kongeriget nogre-